

Силабус дисципліни «Рівняння математичної фізики та основи моделювання»

Викладач: Хомченко Анатолій Нікіфорович
Професор, доктор фіз.- мат. наук, професор кафедри АКІТ

Очікувані результати навчання

В результаті вивчення дисципліни студент

має знати:

- основні методи побудови математичних моделей процесів тепло-масообміну, ламінарних та турбулентних течій, напруженого стану елементів конструкцій, електростатичного та магнітного поля у ізотропній та анізотропній речовині;
- основні методи розв'язку просторових крайових задач для рівнянь Лапласа, Пуасона еліптичного, гіперболічного та параболічного типу для різних крайових умов;
  - методи операційно числення для нестационарних задач та методи скіченно інтегральних перетворень синус та косинус, перетворення Ганкеля, Лежандра.

має вміти:

- розробляти математичні моделі напруженого стану елементів конструкцій;
- моделювати температурні, електростатичні та магнітні поля, руху дронів в умовах нестационарних впливів;

Обсяг: буде визначено після здійснення процедури вибору студентами вибіркової дисципліни

Мета: опанувати математичний апарат, що є достатнім для формування та представлення у вигляді розв'язків що описують процеси тепло-масообміну, ламінарних та турбулентних течій, напруженого стану елементів конструкцій, електростатичного та магнітного поля у ізотропній та анізотропній речовині для рівнянь Лапласа, Пуасона еліптичного, гіперболічного та параболічного типу для різних крайових умов різного роду.

Оригінальність навчальної дисципліни:

Авторський курс

Зміст дисципліни

Тема 1. Математичне моделювання. Класифікація рівнянь Загальний вигляд рівняння другого порядку. Перетворення рівняння до канонічного виду. Рівняння характеристик. Рівняння гіперболічного, параболічного та еліптичного типів. Принцип Дюамеля

- застосовувати аналітичні та числові методи математичного моделювання та розв'язку стаціонарних і не стаціонарних задач для рівнянь математичної фізики, що описують математичні моделі процесів та окремих елементів виробництв та систем автоматизації в цілому.

- вільно користуватись сучасними комп'ютерними та інформаційними технологіями для вирішення професійних завдань, програмувати та використовувати прикладні та спеціалізовані комп'ютерно-інтегровані середовища для вирішення задач автоматизації;

- зводити математичні моделі до краєвих задач та задач Коші

Пререквізити

Вища математика, теорія ймовірності, Комп'ютерні технології та програмування, Вступ до фаху, Інженерна та комп'ютерна графіка, Фізика, Датчики та сенсори РТС, Електротехніка та електроніка, Теорія автоматичного керування, Автоматизація технологічних процесів і виробництв, та Програмне забезпечення комп'ютерно-інтегрованих технологій.

розв'язання неоднорідних рівнянь.

Тема 2. Основні рівняння математичної фізики Рівняння поперечних і повздовжних коливань струни. Рівняння коливань мембрани та об'єму. Рівняння теплопровідності. Рівняння електростатики. Розділ 2. Рівняння гіперболічного типу

Тема 3. Вільні коливання нескінченної струни Метод Даламбера для хвиль, що поширюються вздовж нескінченної струни. Задача Коші для нескінченної струни та напівнескінченної струни.

Тема 4. Метод Фур'є розділення змінних Загальна схема методу Фур'є. Задача Штурма – Ліувілля. Метод розділення змінних для рівнянь коливань скінченного стрижня (шкворня), прямокутної мембрани, круглої мембрани. Розділ 3. Рівняння параболічного типу

Тема 5. Метод розділення змінних при розв'язанні задачі Коші для рівняння теплопровідності

Тема 6. Метод перетворення Фур'є Розділ 4. Рівняння еліптичного типу

Пореквізити

Знання, отримані під час проходження дисципліни «Сучасні методи і форми представлення та перетворення моделей АСК», можуть бути використані для вивчення таких дисциплін, як: «Автоматизовані системи керування», «Монтаж, обслуговування і ремонт систем автоматизації та керування», «Технічні засоби автоматизації», «Гнучкі автоматизовані виробництва», «Вимірювальні комплекси та засоби контролю ГВС», «Фізичні основи та принципи проектування спеціалізованих вимірювальних систем», «Автоматизація переробних та зберігаючих технологій в АПК», «Автоматизація безпілотних транспортних систем» та інших.

Пореквізити

Знання, отримані під час проходження дисципліни «Сучасні методи і форми представлення та перетворення моделей АСК», можуть бути використані для вивчення таких дисциплін, як: «Автоматизовані системи керування», «Монтаж, обслуговування і ремонт систем автоматизації та керування», «Технічні засоби автоматизації», «Гнучкі автоматизовані виробництва», «Вимірювальні комплекси та засоби контролю ГВС», «Фізичні основи та принципи проектування спеціалізованих вимірювальних систем», «Автоматизація переробних та зберігаючих технологій в АПК», «Автоматизація безпілотних транспортних систем» та інших.

Тема 7. Гармонічні функції, їх властивості й інтегральне зображення

Тема 8. Задача Діріхле у прямокутнику для рівнянь Лапласа та Пуассона. Задача Діріхле для кола.

Тема 9. Методи скінчених інтегральних перетворень косину, синус, Ганкелч, Лежандра

Тема 10. Рівняння руху в нестационарних умовах

Тема 11. Класифікація і види математичних моделей та методи їх побудови

тема 12. Методи побудови математичних моделей теорії суцільного середовища та зведення їх до крайових задач

Тема 13. Методи побудови математичних моделей динаміки та зведення їх до задач Коші

Критерії оцінювання

лабораторних/практичних/індивідуальних/робіт/доповідей/проектів

Критерії оцінювання лабораторних робіт

Вміння сформулювати ідею теми та її розвитку, визначити загальному вигляді алгоритм та продемонструвати його реалізацію при розв'язанні завдання.

Семестровий контроль: іспит/ залік

Оцінювання:

За семестр: 70/60 балів

За залік/іспит: 30/40 балів

Семестровий контроль: залік

Оцінювання:

За семестр: 70 балів

За залік/іспит: 30 балів

Види робіт:

Лабораторні роботи /Індивідуальне проєктне завдання

Технічне забезпечення

Практичні заняття проводяться в комп'ютерному класі студенти виконують завдання практичних робіт і здають за комп'ю програмне забезпечення самостійних і курсових робіт, а отримують консультації з питань використання конкретних прогр продуктів.

Комп'ютерний клас має бути оснащеним комп'ютерами із програмним забезпеченням :

операційна система Windows 7/10;

пакет PHP Storm не нижче версії 8;

локальний веб-сервер OpenServer не нижче версії 5.

Політика щодо дедлайнів

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, с на нижчу оцінку 80% від максимуму або пропонується прилюдний з:

Політика щодо академічної доброчесності

Передбачає самостійне виконання лабораторних робіт та індивідуаль проєктного завдання. Списування під час заліку (в т. ч. із викори – станням мобільних пристроїв) заборонено.

У разі виявлення плагіату або списування роботи не зараховуються.

Вміння лаконічно та логічно формувати відповіді на

запитання, пов'язані з виконаною роботою, робити

пояснення на поставленні викладачем додаткові запитання

Критерії оцінювання індивідуального завдання

Формулювання актуальності, проблеми, мети і завдань, практичного значення.

Якість доповіді студента (форма доповіді, зміст, методи, що демонструють обґрунтоване доведення достовірності, висновки).

Повнота, логічність та обґрунтованість відповідей на поставлені питання

